

原語論壇

Aboriginal Language Forum

kai nua Cemas 排灣語的聖經

パイワン語の聖書
"The Bible" in the Payuan Language

文 | 酋卡爾 (屏東縣三地門鄉安坡長老教會牧師)

“kai nua Cemas” nu aya, namasan qapulu tua saluwan, tua kina i kacauwanan, tua kinateveteveljan katua sengesengan nua kiukay manasika, masan pazangal aravac a penaseqetjan a paljaluway tu anemangata azua pinaka “kai nua Cemas?”

「聖經」對基督教來說是上帝對人的啓示，是基督宗教在信仰、生活、組織與活動的最高指導原則。因此，正確指出「聖經是什麼？」是一件非常重要的事。

新約時代「聖經」的名稱

“bibelia” nu aya, hiniljasan a ngadan nua kai nua Cemas, qau tineveteveljan tua marka vincikan sini aya patarevan. tuazua kai i kacauwan anan ti Yisu, namasan paravac a sunatj aya qivu tua kai nua Cemas. Ijakua nu tja tavelaken aicu a siqaiwuwan a paka

namasan paravac a sunatj aya siqaiwuwan tua kai nua Cemas a paru ripung, tjara inika uri pulingalingaw a zuma tu sini anemaya zua kai.

「聖經」一詞是由希臘語biblia而來，它是單數名詞biblion的複數形態，所以biblia的字義是「叢書」。在耶穌時代猶太人常用「書」(The Book) 或「聖書」(The Holy Books) 指稱聖經。如果我們直接把原文的字義「叢書」、「書」、「聖書」翻譯為排灣族語 (如同日語稱

聖經為聖書)，很可能會使人無法了解。

排灣族教會以「上帝的話」指稱聖經的過程

“cemas” nu aya payuan zuku, tin-eveteveljan anga papungadan tua nacemacemasanga, manasika kakudan a paqulid a paka “kai nua cemas” ayain a papungadan a sinipakeljang a kai nua cemas, pai ki tjamadjele a ljemaluay a caucau. Ijakua aicu a tja kai a caucau izua za maretimalji aravac a patarevan a pitua tja kini susuan. pai Cemas nu aya itua kai nua Cemas, mavan azua kamacidiljan, a neka nu inika valain neka nu inika keljangaen, saka mavan a navenqac tua kalevelevan tua kadj unangan katua caucau a Cemas; Ijakua tju-ruvu aravac a pinaka cemas nua payuan zuku, qau maretimaljimalji a valain nua marka cemas, saka izua uta a pinaka nanguaq katua nakuya nu cemas. pai manasika ka sangasangan, nu tjemaucikecikel mana qivu tua “kai nua Cemas” aya siqaiuvan.

基本上排灣族稱呼上帝、神靈cemas。聖經既是上帝或神靈的啓示和話語，那麼把聖經稱為kai nua Cemas，可以使排灣族人更清楚了解。但是語言的使用並不是我們想像中那麼簡

單，因為其中涉及了兩個完全不同的信仰思想。例如：聖經的神觀是惟一、全能全知、創造天、地和人類的神；然而cemas一詞在排灣族傳統宗教裡是指眾神的存在。眾神各司其職地影響著人類的存在，甚至還有善神和惡神之分。所以，早期排灣族教會使用kai nua Cemas的情形只出現在口說語言的領域。

【註】Cemas 上帝、神 以大寫C (Cemas)表示基督信仰所指稱的獨一上帝；以小寫c (cemas) 指稱傳統宗教所指的多位神靈。教會以此區分不同的神觀。

ka patagilj a hunyaku tua kai nua Cemas ka sika 1953 a caviljan, ayatua macacadja aravac a patarevan tua patjara cemas, manasika marasudj a kiukay tu kilaing tua tjara ngadangan nua vincikan a papungadan tua kina hunyaku a sunatj, a namaya tua tjaucikel ni yuhan (1965); pinasa ipisu a tigami, pinasa ruma a tigami (1967). sa paka “vaquwan a siniki-eces nua Cemas” aya papungadan tua sinyaku siisiu. ka qemacuvung anga tua piniliq a hunyaku tua tjaisangas a siniki-eces nua Cemas katua tjavaquwan a siniki-eces nua Cemas ka sika 1993 a caviljan, puvecikan anga tua “kai nua Cemas” a siisiu.

1953年起開始從事聖經翻譯的初期，因為前述的神學觀念的差異，教會決定在這方面取得教會共同的認知以前，聖經所有書卷的譯本都以各書卷的名稱為名，例如：1965年出版約翰福音 (tjaucikel ni yuhan)、1967年出版以弗所

書 (pinasa ipisu a tigami)、羅馬書 (pinasa ruma a tigami) 等等。1973年出版的注音符號排灣語、中文對照的新約聖經，其名稱爲 (vaquwan a siniki-eces nua Cemas) 意爲「上帝所訂立的新約」。1993年2月出版的羅馬字短舊約暨新約聖經，才在聖經封面正式以 kai nua Cemas 指稱聖經。

kai nua Cemas 與 siisiu 的使用情況

“kai nua Cemas” nu aya itjen, namakakaizuazua a ljingaw, a picul katua patarevan nua kai, manasika nu lialihay itjen “semupu tua kai nua Cemas”, “tjemaucikel tua kai nua Cemas”, “kilangda tua kai nua Cemas”, “pasusu tua kai nua Cemas” aya itjen a qivu. Ijakua aicu a “siisiu” aya kai, ngadan sakamaya. pai manasika nu qivu itjen, “nakemacu sun tua siisiu?”, “izua su siisiu?” aya itjen. “nakemacu sun tua kai nua Cemas?” inika tjen a ayaya nu qivu. pai kemasi maza itjen a kemljang tu, aicu a tja kai a payuan, namakakaizuazua a paqulid a ljingaw, a picul katua patarevan, qau a timanga kipuseng sengsengan tua hunyaku tua kai nua Cemas, nakuya inika kemljang a patje tua namayatucu.

「kai nua Cemas」是排灣族語，它代表一

種有聲音、有能量、有消息傳達的意義；而「siisiu」一詞是日語名詞，雖然兩者都是聖經的指稱，但兩者有明顯不同的使用領域。「kai nua Cemas」通常會出現在教會禮拜的情況裡，而且使用的人都屬於教會領袖，如牧師、長老、執事和禮拜事奉人員。禮拜中，讀聖經爲「semupu tua kai nua Cemas」、講道是「tjemaucikel tua kai nua Cemas」、聽道是「kilangda tua kai nua Cemas」、遵行上帝的話是「pasusu tua kai nua Cemas」。相反地，「siisiu」一詞的使用情形比較屬於在一般生活裡，例如：你有帶聖經嗎？「nakemacu sun tua siisiu?」；不會說「nakemacu sun tua kai nua Cemas?」。你有聖經嗎？「izua su siisiu?」。觀察 kai nua Cemas 與 siisiu 的使用情形，使我們知道排灣族語蘊涵著聲韻、互動能量和意義傳遞的功能，這是聖經翻譯工作者不能不注意的族語特性。